

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PENTEK ES VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Előfizetési árak:
helyben, vagy postán küldve:
Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 — —
Negyedévre . . . 2 — 50 —
Egy hóra . . . 1 — —
Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Főler 1828. sz.) barmintve küldendő.

Előfizethető helyben:
Telegráf K. Lajos könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban. (Főler 1828. sz. alatt.)

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorból 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többzori hirdetések alkalmán jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg díj minden külön bejelölésért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újságszám ára 50 kr.

Nyitási közlemények minden petit sorra 50 krajczár.

Hirdetések fölvetésnek a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. Főler 1828. sz. alatt.

Kéziratok nem adóznak vissza.

Kié a hadsereg?

Az 1867. XII. törvényzikk, melyet a jogfolytonosságot hirdető Deák oppor-tunizmusa csikart ki a königrázi vere-ség által megpuhitott udvartól s melyről Kossuth Lajos politikai végrendeletében azt mondja, hogy az a nemzet kirihtha-tatlan aspirációját képező önállásnak és állami függetlenségnek egyenes negá-cziója, 9—15. §-ában közönsnek deklarálja a hadügyet.

A koronás főnek, mint ilyennek, fejedelmi jogai folytán intézkedési jogai a hadseregnek csak egységes vezérletére, vezényletére és bszervezetére vonat-kozhatnak, de Magyarország magának tartotta fenn, — amint ez szóról-szóra megolvasható a 12. §-ban — »a magyar hadseregnek időnkénti kiegészítését, az újonczok megajánlásának jogát, a meg-ajánlás föltételeinek és a szolgálati idő-nek meghatározását, ugyszintén a kato-naság elhelyezését, élelmezését illető in-tézkedéseket, mind a törvényhozás, mind a kormányzat körében.«

Hogy merészi tehát, honnan veszi magának a bátoriságot, — kérdszük mi, — Welsersheimb osztrák honvédelmi miniszter, a ki úgy látszik, ép oly ke-véssé ismeri és respektálja Magyarország közjogát, mint br. Fejérváry, hogy me-részi odavágni a mocskolódó Lueger-nek, hogy a hadsereg se nem liberális, se nem reakcionárius, se nem radikális, se nem nemzeti, hanem — császári, — tisztán és egyedül császári??...

Amit Lueger állít rólunk, ez a sár-ral dobálódzó politikai kobold, gyáva hiéna módjára belenyulva legfajdóbb se-bünkbe, az ifju csehek és az antiszemita tábor viharos tapsai között, ahhoz semmi közünk. Az ő politikai egzisztenciája sok-kal kevesebb súlyt kölcsönöz vakmerő szavainak, hogysem érdemes volna egy-általán azokra reflektálnunk, de amit Welsersheimb miniszter, a korona meg-bizottja és tanácsadója mond a hadse-regről, arra elmulasztatlan kötelessé-günk rámutatni és azt, a császári elne-

vezést az 1867. XII. törvényzikk vala-mennyi §-ában kifejezett paritás alapján a legnagyobb felháborodással vissza-utasítani.

Mi ez? Tudatlanság vagy malícia?! Sem egyik, sem másik, hanem mindak-ezt, az a hagyományos osztrák poli-tika, melynek perfid teóriái nem ismer-nek magyar jogokat, magyar különállást, csak egyet s ez a »Gesammit-monarchia mit dem Kaiser«.

Az a hagyományos osztrák politika, melyet Bach, Smerling inaurált s a melyről azt hittük, hogy végleg eltűnt, az a politika, mely a königrázi, szolferinói s meg annyi más kudarc okozója lett és a mely előbb-utóbb széfőjja robbantani a legkülönbözőbb elemekből összetakolt Ausztriát.

Itt nem egyszerű tévedésről van szó, midőn Walsersheimb »császári«-nak nevezi azt a hadsereget, melynek fenntartása — tessék megtekinteni csak az évi budget-t — nekünk magyaroknak kerül a legtöbb vérbe és pénzbe! Még ha tévedés volna, menthető volna! De ez nem egyéb, mint tudakos, szándékos, csökönös politikai felfogás azoknak, kik irigy szemmel nézik odaát alkotmá-nyosságunknak még az 1867-iki kiegye-zési törvényben lefektetett csekélyke ga-rancziát is.

És, hogy mennyire állandó és meg-szokott már ez a felfogás, mutatja ama körülmény is, hogy a magyar sajtó, mely heteken át ontja vezércikkeit apró-cseprő kérdésekről és rendszeres hajszát tud indítani bármiert és bárki ellen és ordít, ha néha tyukszemere találak hágni, Welsersheimb beszédében e szót »csá-csári hadsereg« észre sem veszi, meg sem ütközik rajta, ami pedig oly könnyű dolog a napi sajtónál, ha olykor-olykor úgy kívánja az előfizetők kíváncsisága, vagy legfőbb parancsoló törvényük, az üzleti érdek.

Hanem e helyett napokon át per-longum et latum vitalják, analizálják, dor-rongolják és magasztalják, ki-ki a maga politikai hitvallása, azaz — dehogyan —

kaptafaja szerint, Vasarynak egy meg-lehetősen vízenyös és szintelen beszédét, csak azért, mert egy-két passzusa, egy-egy hasonlata némi vonatkozással bír az egyház-politikára, amely még mindig friss, még mindig pikáns.

De hát Welsersheimbnek igaza van, — mert a sajtó igazat ad neki hallga-tásával, — akkor kétségkívül igazuk van a Lobkovitzok-nak és Üxküllöknek is a katonai levelezés tárgyában, mert ha a hadsereg császári, akkor ők csak jó ka-tonák és kötelességüket teljesítik, midőn következetesen ignorálják a magyar nyel-vet és a magyar nyelv jogát. És hiába hivatkozunk mi ezzel szemben azután országgyűlési határozatokra, törvényekre, az mind szomorú, ha annak a katonák-nak az agyába, akik tudvalevőleg nem igen szokták gondolkozással farszta-ítani eszüket, egyszerre csak belopózik és mindinkább megerősödik a császári hadsereg fogalma.

Annak az újoncznak, aki október-ben bevonul a sárga-fekete zászló alá, három éven szóval, ütleggel és kurta vassal azt verik a fejébe, hogy ő a »császár katonája«. Nincs ott szó hazá-ról, nincs ott szó királyról, csak császár-ról, erről a lehetetlen, kigondolt alakról. Erre esketnek, ezért imádkoztatják, ennek a nevében kinnözzük, gyötrik őket hosszú három éven át.

S az a szegény katona, derék ma-gyar fiu léte, megőrül neki, hogy ő a »császár katonája«, a királyról, a hazá-ról nem tud semmit.

Ami katonáinknak nincsen kirá-lyuk, nincsen hazájuk, csak császárjuk, akiért sikra szállni, akinek érdekeiért fáradságot, szenvedést tűrni és akinek oltalmában meghalnia egyedüli köteles-ségük...

A császár! a császár!
De ki az a császár nekünk és kié a hadsereg? Magyarozza ezt meg br. Fejérváry gr. Welsersheimbnek.

Köszegi Armand.

hasztalan, a halott nem mozdult, jéghideg volt arca, jéghideg az ajka.

II.
A házmesterné már korán reggel elvitte a szomorú hirt a lakóknak, hogy meghalt öz-vegy Bodroginé. A szomszéd asszonyok, kik nagyon szerették a becsületes özvegyet, sorba fölmentek a kis padlásszobába, megvizsgálták Vilmát, a ki mélyen megrendítve, mintegy ön-küivéleti állapotban ült anyja holtteste mellett.

A jó asszonyok zokogva álltak körül a halottat, pár vizgáló szót rebegtek a sors-tól oly érzékenyen sujtott fiatal leánynak, de egyebet nem tehettek érte, mert szegény ipa-rosok, becsületes gyári munkások és napszá-mosok nejei voltak ők is. A nyomor, a sze-genység tényája volt az a kétemeletes nagy bérház.

Másnap temették az özvegyet.
Megható temetés volt az. Az egyszerű fekete koporsót mindössze pár szegényesen öltözött asszony és egy talpig feketebe bur-kolt, szép fiatal leány kísértte ki a temetőbe.
Az asszonyok sirtak és zokogtak, csak a fiatal leánynak apadtak már ki könnyei; ő már nem tudott sírni, tompa közönyvel, néma, keserű megadással bámult arra az egy-szerű fekete koporsóra, melyben mind e ne aludta örök álmát; csak midőn a koporsót a sötét, rideg sírba bocsátották: jajdult fel keservesen és aléltan összerogyott.

III.
Vilma, aki most már teljesen elhagyot-tan, minden támasz nélkül maradt, teljesen leverve tért vissza a szük kis padlásszobába és fejét szomorúan tenyerébe rejtve, gondol-kozni kezdett bizonytalan sorsáról; nem tudta szegény, mihez fogjon, rokonai nem voltak, gazdag pártfogója sem volt, kihez a nyomor elől menekülhetett volna.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése április 25-én.

A képviselőház tegnap folytatta a román kereskedelmi szerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását. A Házban kevesen voltak jelen, de a jelenlévők a legnagyobb er-deklációval kísérték a tárgyalásokat.

A baloldali gazdaképviselők egymásután állottak fel, hogy a javaslat ellen és Hoitsy Pál érvei mellett beszéljenek. Nagyon érdekes jelenség az, hogy U g r o n Z o l t á n, N e d e c z k y Jenő, kik a nemzeti párt hívei lé-vén, 67-es alapon állanak, ennek daczára a kö-zös vámerület ellen argumentáltak.

L u k á t s Béla kereskedelmi miniszter hosszabb beszédben igyekezett a kormány köz-gazdasági politikáját megvédeni. Elő-zőr is a Hoitsy Pál által szétbontott statisztikát pró-bálta összegezgetni, azután pedig azt bizo-nyította, hogy mezőgazdasági érdekeinket a kormány egyáltalán nem adozza fel, ezen vá-m-szerződés helyes, azok az elvek, melyek abban le vannak fektetve, a külföldön nagyon jól meg-állják helyüket, következképpen nálunk is jó-k-nak kell lenniök.

A miniszter, ha nem is tudta a javaslat ellenzőit meggyőzni a javaslat helyes voltáról, mégis felszólalása általában tartalmas is volt. Hoitsy y szemlélyen kérdésben kért szót. Rö-viden rámutatott, hogy az ő statisztikája he-lyes, de a miniszteré helytelen.

Öt percz szünet után Wittmann Ferencz és B e t h l e n Gábor gr. beszéltek a javaslat ellen, majd Z s e l i n s z k y Róbert gr. szólott.

Mindnyójan főleg az örlési engedéllyel s azzal a kérdéssel foglalkoztak, vajjon mal-mainknak különös előnyére válik-e a román buza és különösen Zselinszky gr. egy igen érdekes és elms beszédben bizonyította, hogy míg malmaink magyar buzavál dolgoztak, sok-kal nagyobb eredményt értek el, de a jelen körülmények mellett is alig van malom, mely 10%-nál kisebb haszonra dolgozék. Ő sem fo-gadja el a törvényjavaslatot.

B e t h l e n András gr. földmívelési mi-niszter szólalt fel ezután, hogy a javaslatot meg-védje az ellenzékkel szemben. A vitát ma foly-tatják.

Az ülés d. u. 2 órakor végződött.

A főrendiház tegnap ülése Szlavy elnök inóitványára ő felségeiknek jubileumok alkalmából hódolatukat jegyzőkönyvileg ki-fejezték.

Azután az elnök bejelentette a polgá-ri házas-ságról szóló törvényjavaslat átkül-dését.

A milleniumi javaslatnál Z i c h y Antal

Dolgozni nem tudott, mert atyja — Bodrogi Jenő — ki egy tekintélyes pénzinté-zet pénztárnoka volt, finom uri nevelésben részesítette egyellen leányt.

Egy napon azonban a pénzintézet igaz-gatója hirtelen pénztárvizsgálatot rendelt el, ami nagyon szerencsétlenül ütött ki Bod-rogira, mert a pénztárban tekintélyes összeg hiányt fedeztek fel.

Bodrogi becsületes ember volt, ő hűsé-gesen kezelte a reája bizott pénzeket, fogalma sem volt róla, honnan eredhetett a pénztár-ban a hiány.

Az igazgatóság mindazonáltal felfüggesz-tette állását és elrendelte ellene a vizsgálá-tot, mi miatt a becsületes Bodrogi annyira elkeseredett, hogy egy napon, nem gondolva neje és gyermekére, golyót röpített agyába, s ettől a pillanattól kezdve, kezdődött öz-v. Bodroginé és leányának nagy nyomora.

IV.

Sokat gondolkozott Vilma jövőjéről, míg egyszer határozott.

Egy napon eladta a kis padlásszoba összes bútorait, meghatóan bucsut vett a szomszédasszonyoktól és kiment az állomáshoz, hogy a fővárosba utazzék.

A házmesterné könnyezve bucsuzott a szerencsétlen leánytól, kikisértte az állomásig és midőn a vonat már indulni is akart, utána kiáltotta, hogy akár hogy lesz sorsa, irjon neki.

Vilma a meghatottságtól nem tudott szó-hoz jutni, csak fejével intett némán a kupé ablakából, hogy irni fog.

A következő pillanatban egy éles fütty jelezte a vonat indulását s a hatalmas gőz-paripa prűszkölve robogott ki az állomásból, magával vivén egy, a kegyetlen sorsától földig

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Nyomor és becsület.

— Novella. —
Írta: **Harsányi Soma.**

A külváros egyik kétemeletes bérházának nagyon szerényen bútorozott, de feltűnően tiszta kis padlásszobájában szívfacsaró látvány tárul szemünk elé.

Az agyon összekuszált hajja, a sok szen-vedéstől elcsigázott, olykor-olykor fájdalmasan hörgő hölgy fekszik, erősen lecsútt szemek-vel. Mellette gyönyörű szép fiatal leány ül, né-mán, mozdulatlanul és visszafojtott lélekzettel lesi a beteg hölgy minden mozdulatát.

A fiatal leány szép kék szeméből mély bánat tükröződik vissza és egész lényen keserű resignatió vonul végig. Olykor-olykor csillogó könnyet törül ki szeméből, majd meg c-ende-sen a beteg hölgyre hajol és forró csókot le-hel csontos, pergament színű arczára.

A beteg most felnyitja bágyadt szemeit és halkan, alig hallhatóan rebegi:

— Vízet.

A fiatal leány gyorsan tejet tölt a po-hárba és a betegnek nyújtja, a mit az nehez-telve utasít vissza:

— Ismét tejet adsz — szolt szinte inge-rülten — adj vizet, mert szomjazom.

— De az orvos megtiltotta, anyám, nem szabad vizet innod.

— Óh, az orvos, mindig csak az orvos, sohajtott a beteg — nem segít már én rajtam orvos, meghalok nem sokára... érzem.

— Ne beszélj így anyám — fakadt ki ke-serűen a leány — nem halsz meg, nem hagysz itt engem egyedül, minden támasz nélkül. Az Isten jó, ő nem akarja azt!...

— Igaz, gyermekem — suttogetta remegve a hölgy — az isten jó, nem hagyjak el. Ha lelkeim majd fölzáll a mennyekbe, onnan is örködni fog fölöttem.

Nem, nem hagyjak el soha...

Hideg verejtékcseppek csillogtak a hal-dokló hölgy lázas homlokán, görcsösen össze-szorította csontos ujjait és szeméi ismét lecsú-kódtak.

A fiatal leány ráborult a haldokló össze-aszott testére és keserűen zokogott, sírt, sokat, sokat.

A toronyórák e pillanatban ütötték el a tizenkettőt; a nagy világvaros zajos utcai só-tétek, neptelenek, a kísértetek órája ez...

A szük kis padlásszobában is néma, ki-sérteties csend uralkodik. A fiatal leány anyja ágya mellett térdel és halkan imát rebeg, nincs szegénynek más vigasza.

Most a beteg hölgy ismét föleszmelt:

— Vilma, Vilma! suttogetta lazasan.

— Itt vagyok anyám, szolt a leány.

— Nyujtsd ide kezéd, gyermekem, ha-jolj arczomhoz közelebb, hogy megcsokoljak. Elerkezett... érzem... jéghideg kezével már fojtogat... Vigyazz gyermekem becsületedre... egyéb kincset nem hagyhatok számodra, sze-gény vagyok... de őrizd meg e kincset jól. Szegény atyád is becsületes volt, őt rossz em-berek kergették a sír...

A haldokló hölgy nem folytathatta tovább, minden szava, az őrgöngyő fájdalmaktól, meg-megcsuklott, kimerülten hanyatlott vissza pár-náira, egyet-kettőt vonaglott s tagjai megmere-vültek, szeméi megüvegesedtek. A kegyetlen, rideg halál költözött a szük kis padlásszobába.

A fiatal leány megborzadt. Ráborult anyja megmerevült testére, dörzsölte, csokolgatta, mintha új életet akart volna bele lehelni; de

rdetmény.
és hitelintézet
zálogházában
vevember havát,
illetve 1894.
éjárt 24,639—
a három hó-
dó alatt lejárt
amu zálogtár-
k, amelyek ki-
nagy meg nem
f. 1894. évi
kén d. u. 2
ogház helyisé-
tetnek.
itelintézet rész-
azgatósága.

eppek
és népszerű a gyó-
gygyógytalanság gyó-
felbőgés kólika.
szóval a gyomor hár-
gyomor túlterhelése
almánál mint ki-
gyomorcsépek sok
székrekedésre menő bizo-
sági 40 krajczár. Kettős
gyomor-tárá Kremier-
nyelvi. Csak az oly
nyelvi egy zöld vonalon
a vonal aláírásommal

T. Tamássy Béla,
Dioszegy: Vaday
Kaban: Horváth

VASUTI MENETREND.

Table with train routes and departure times. Includes sections for 'Debrecenből indul' and 'Debreczenbe érkez'.

Table with train routes and departure times, including Budapest and Debrecen connections.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde. Hivatalos jegyzések április 25. — Buza öszre 7.42 pénz, 7.44 áru, tavaszra 7.16 pénz, 7.18 áru...

Főszerkesztő: Szinay Gyula. Felelős szerkesztő és lapkiadó: Kósa Barna. Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu.

Elismert legtisztább aulikus

Krondorfi savanyuviz asztali- és gyógy-viz

orvosi tekintélyek tapasztalata szerint kiváló gyógyhatással bír köhögés és rekedtségnél, tüdő-, gyomor- és hólyaghurutnál. Borral vegyítve felséges ital.

Ifj. PÁJER JÓZSEF

DEBRECZENBEN

Üzletemet ugyan e házbá, a szeglet helyiségbe

teszem által

A költözködés előtt az összes raktáron levő árúkat, a megkönnyítés végett

leszállított áron árúsítom ki.

Ugymint: Ét-, tea-, kávé-, mocca- és mosdó-készletek. Asztali- és függő-lámpák villany-égykkel. Üvegből sör-, bor-, lükör-készletek.

Kina ezüsből DISZTÁRGYAK, EVŐ-ESZKÖZÖK. Fa- és bádóg-tálcák. — Faldíszek.

Virágvázák, dísz asztalok, figurák, ampelek stb. stb.

Maradok tisztelettel

ifj. PÁJER JÓZSEF.

Alapított 1845-ben.

TAVASZ

1894. TELEFON: 170. 1894.

Országszerte ösmeretes

Neumann M.

férfi, fiu s gyermek ruha

nagy raktára

DEBRECZEN, ajánlja legolcsóbb szabott árakon

Table listing clothing items and prices. Columns include item name, price per piece, and price per dozen.

Minden darabon a szabott ár látható, úgy, hogy minden túlfizetés ki van zárva.

Meg nem felelő áru készséggel becsérletik, kívánatra a pénz is visszaadatik.

Központi áruház Bécsben VI. Máriahilferstrasse 35. földszint és I-ső emelet.

Raktarak: RAKTÁRAK: Raktarak: Arad, Debreczen, Temesvár, Fiume, Panesova, Ujvidék. Bécsben, I. Kärthner-strasse 31. IV. Wiedner Haupt-strasse 8. Nagyvárad, Zágráb, Serajevo, Nis, Triest, Belgrád.

Fiú- és gyermek-ruhák csakis jó szövetekből csinos szabással, jól varrva, mindig készletben.

Kitüntettetett számos világkiállításon.

Advertisement for Mohai Ágnes Forrás mineral water. Includes text about health benefits, testimonials, and the manufacturer Édeskuty L. Budapest, Erzsébet-tér 8. sz.

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt, Félévre 5, Negyedévre 2, Egy óra 1. Egyes szám 4 kr.

A magyar szoc

(N-d.) Szociálatifundumok dűs nagy terjedelmű ter már szellemű bérlői, földhöz ragadt napszegénységgel páros talaj, melyből a muhasznót meríthetnek gátók szavára könnykány-fogak.

Néha-néha fellmittevő munkakerüszát, kapát, vasrudgagnak fegyverül a a czélok sejtelmé data nélkül rohanak s lesznek önökké.

Es mit teszne szocial-politikusok? pellálnak az orsznyilatkozatokat tesfel akarják függesztés fel akarják akak Jánosokat.

A praktikus páják, hogy mindenbenem szeret dolgozni akarja télen is, am a hibás, mert nem munkabérből télirebás, mert a munkatisztelességes munkáés semmittevés u zethető eszmékkal.

Mert a szocpuskagolyó és bödosni a vezetöket, a zajongó tömegek állam hatalmát s hajtassék a munká a lelketlen nemzet sorsorban mindent fogdosni és kívül.

Azután jönnek paszemos szoba-tartanak a tőke és ról; keserves siral

A „DEBRECZ

Kossut

Sirba tettük, de Kossuth Lajost, ki önévét hazának történgyarak millióinak szszabad nemzeté tet bir tehát most az a r. társulat kiadásáb meg Kossuth Lajos lunk. Ennek a derek suth és kora, szerző képviselő, a függ. pá jegyzője. Ez a könyv mely Kossuth Lajost lanul álló nagy alak jellemét a neve köny nyek láncolatában.

Ez a könyv t a melynek hőse Kos portosulnak a nagy replői. Ez a könyv mény, akár mint a melynek főalakja, a pontja, Kossuth Laj batter ezen óriási Csak hogy ezen a n ábrázolt drámának hogy nem költemén loság. Nem a költő, den sorában hüseg benne, ki kritikailag sen összekutatott kézzre valló érzéktokból szerkesztett fel Kossuth Lajost. ből-sőtől, a turini temetőbeli sírig.